

HUYỆN ỦY - HỘI ĐỒNG NHÂN DÂN - ỦY BAN NHÂN DÂN
HUYỆN PHÚC THỌ

ĐỊA CHÍ
HUYỆN
PHÚC THỌ

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA DÂN TỘC

**HUYỆN ỦY - HỘI ĐỒNG NHÂN DÂN - ỦY BAN NHÂN DÂN
HUYỆN PHÚC THỌ**

**ĐỊA CHỈ
HUYỆN
PHÚC THỌ**

**NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA DÂN TỘC
Hà Nội - 2021**

ĐƠN VỊ TỔ CHỨC BIÊN SOẠN
VIỆN KHOA HỌC QUẢN LÝ GIÁO DỤC

CHỦ NHIỆM ĐỀ TÀI
GS.TSKH BÙI HỌC

ĐỒNG CHỦ BIÊN
Nhà sử học NGUYỄN QUANG AN - Thạc sĩ ĐỖ VĂN MẠNH

TÁC GIẢ BIÊN SOẠN

Nhà sử học NGUYỄN QUANG AN	ThS. ĐỖ VĂN MẠNH
GS.TSKH. BÙI HỌC	ThS. NGUYỄN VĂN BIÊU
GS.TSKH. ĐỖ DOÃN HẢI	ThS. ĐỖ THỊ HẢI
GS.TS. NGUYỄN VĂN KHANG	ThS. LÊ MINH THU
PGS.TS. ĐỖ VĂN BÌNH	ThS. NGUYỄN THÁI BÌNH
Đại tá, PGS.TS. LÊ ĐÌNH SỸ	ThS. LÊ THỊ TRANG
PGS.TS. NGUYỄN TOÀN THẮNG	ThS. LÊ THỊ THU HÀ
PGS. TS. ĐỖ ĐỨC MINH	ThS. DƯƠNG THỊ THU LAN
PGS.TS. VŨ THỊ PHƯƠNG HẬU	ThS. NGUYỄN THỊ THU THỦY
PGS.TS. NGUYỄN THỊ LAN HƯƠNG	ThS. NGUYỄN CHÍ NGHĨA
Đại tá, PGS.TS. TRẦN VĂN LUYỆN	ThS. NGUYỄN HỒNG PHONG
TS. NGÔ KIM NGÂN	Thiếu tá, ThS. TẠ ĐỨC HẠNH
Đại tá, TS. NGUYỄN THÀNH LONG	Đại úy, ThS. NGUYỄN THÁI THỤY
TS. NGUYỄN TIẾP TÂN	ThS. BÙI TIẾN THỊNH
TS. NGUYỄN THỊ HẠ	ThS. PHẠM THU HÀ
TS. PHẠM THỊ NÉT	ThS. PHẠM THỊ THU TRANG
TS. LÊ THỊ THANH HÒA	ThS. NGUYỄN MINH THÔNG
TS. MAI HỒNG	ThS. VŨ HOÀNG HẢI
TS. NGÔ VŨ HẢI HẰNG	ThS. BÙI THỊ THANH HUYỀN
TS. NGUYỄN THỊ HẢI	ThS. NGUYỄN HỒNG HẢI
TS. NGUYỄN MINH SẢN	ThS. NÔNG VĂN MẠNH
TS. NGUYỄN TÔ LY	ThS. HỒ NGỌC HÀ

TS. NGÔ NGÂN HÀ	CN. TRẦN VĂN ẨM
KS. ĐOÀN VĂN QUYỀN	CN. LÊ XUÂN TÀI
KS. PHẠM VĂN KHIÊN	CN. LÊ THỊ THANH TÂM
Đại úy, CN. VŨ VĂN DƯƠNG	CN. ĐỖ XUÂN HÙNG
Đại úy, CN. NGUYỄN MINH ĐỨC	CN. NGUYỄN MINH THÁI
CN. PHẠM THỊ NGỌC DIỆP	CN. NGUYỄN THỊ HỒNG
CN. MAI THỊ HƯƠNG	CN. BÙI VĂN CƯỜNG
CN. PHẠM VĂN TĂNG	CN. PHẠM VĂN THÍNH
CN. ĐẶNG THỊ HUYỀN	CN. VŨ QUỲNH ANH

BIÊN TẬP

NGUYỄN QUANG ẨM - TRẦN THỊ NAM

HỘI ĐỒNG NGHIỆM THU

- GS.TS. HỒ SĨ QUÝ Nguyên Viện trưởng Viện Thông tin Khoa học xã hội thuộc Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam - Chủ tịch Hội đồng.
- GS.TS. NGUYỄN KHANH VÂN Chuyên viên cao cấp Viện Địa lý thuộc Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam - Phản biện 1.
- GS.TS. VŨ ANH TUẤN Khoa Ngữ Văn - Trường Đại học Sư phạm Hà Nội - Phản biện 2.
- GS.TSKH. VŨ QUANG CÔN Nguyên Viện trưởng Viện Sinh Thái và Tài nguyên sinh vật thuộc Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam - Ủy viên.
- PGS.TS. ĐÀO TỐ UYÊN Giảng viên cao cấp Khoa Lịch sử Trường Đại học Sư phạm Hà Nội - Ủy viên.
- PGS.TS. KHÔNG DIỄN Nguyên Viện trưởng Viện Dân tộc học thuộc Viện Hàn lâm KHXHVN - Ủy viên.
- PGS.TS. NGUYỄN NGỌC MÃO Nguyên Phó Viện trưởng Viện Sử học thuộc Viện Hàn lâm KHXHVN - Ủy viên.
- TS. NGUYỄN PHÚ TUẤN Chuyên viên cao cấp Viện Khoa học Giáo dục - Thư ký hội đồng.

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
Lời giới thiệu: Nhà xuất bản Văn hóa dân tộc	7
Lời nói đầu: Ban Thường vụ Huyện ủy Phúc Thọ	8
PHẦN I	
ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN VÀ DÂN CƯ	
	15
Chương 1: Vị trí địa lý - Địa hình	17
Chương 2: Địa chất và Khoáng sản	21
Chương 3: Khí hậu - Thủy văn	27
Chương 4: Thổ nhưỡng	41
Chương 5: Sinh vật	58
Chương 6: Tai biến thiên nhiên	68
Chương 7: Môi trường	72
Chương 8: Dân cư	104
PHẦN II	
LỊCH SỬ	
	121
Chương 9: Quá trình thành lập huyện Phúc Thọ	123
Chương 10: Phúc Thọ thời tiền sử, sơ sử và thời kỳ Bắc thuộc	137
Chương 11: Huyện Phúc Thọ thời kỳ phong kiến tự chủ (từ thế kỷ X - 1884)	151
Chương 12: Thời kỳ Pháp thuộc (1884 - 1945)	177
Chương 13: Thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược (1945 - 1954)	209
Chương 14: Thời kỳ kháng chiến chống Mỹ cứu nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội (1954 - 1975)	261
Chương 15: Thời kỳ đầu cùng cả nước xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa (1975 - 1985)	295
Chương 16: Thời kỳ đổi mới và hội nhập (1986 - 2020)	319
PHẦN III	
HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ	
	369
Chương 17: Đảng bộ huyện Phúc Thọ (1930 - 2020)	371
Chương 18: Bộ máy nhà nước	424
Chương 19: Các tổ chức chính trị - xã hội	463
PHẦN IV	
KINH TẾ - XÃ HỘI	
	493
Chương 20: Nông nghiệp và Thủy lợi	495
Chương 21: Thủ công nghiệp - Công nghiệp - Xây dựng	543

Chương 22: Thương mại, dịch vụ và du lịch	565
Chương 23: Giao thông liên lạc	575
Chương 24: Tài chính và Ngân hàng	604
Chương 25: Giáo dục	640
Chương 26: Y tế và Thể dục thể thao	654
PHẦN V	
VĂN HÓA	
Chương 27 - Di tích và danh thắng	691
Chương 28 - Văn hóa vật chất	693
Chương 29 - Văn hóa tinh thần	707
Chương 30 - Văn học, Nghệ thuật	735
Chương 31 - Di sản Hán Nôm	776
PHẦN VI	
LƯỢC CHỈ THỊ TRẦN PHÚC THỌ VÀ CÁC XÃ	
Chương 32 - Thị trấn Phúc Thọ	827
Chương 33 - Xã Võng Xuyên	829
Chương 34 - Xã Xuân Đình	839
Chương 35 - Xã Thanh Đa	850
Chương 36 - Xã Hiệp Thuận	864
Chương 37 - Xã Tích Giang	873
Chương 38 - Xã Phụng Thượng	883
Chương 39 - Xã Liên Hiệp	893
Chương 40 - Xã Hát Môn	902
Chương 41 - Xã Vân Phúc	911
Chương 42 - Xã Vân Hà	921
Chương 43 - Xã Vân Nam	930
Chương 44 - Xã Thượng Cốc	937
Chương 45 - Xã Tam Thuận	944
Chương 46 - Xã Ngọc Tảo	951
Chương 47 - Xã Thọ Lộc	960
Chương 48 - Xã Sen Phương	967
Chương 49 - Xã Phúc Hòa	976
Chương 50 - Xã Tam Hiệp	987
Chương 51 - Xã Trạch Mỹ Lộc	995
Chương 52 - Xã Long Xuyên	1005
	1014

PHẦN VII		
ĐỊA DANH - NHÂN VẬT - SỰ KIỆN LỊCH SỬ		1023
Chương 53 - Địa danh		1025
Chương 54 - Nhân vật		1046
Chương 55 - Biên niên sự kiện lịch sử		1094
PHỤ LỤC		1103
1. Anh hùng		1103
2. Anh hùng Việt Nam anh hùng		1103
3. Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân		1115
4. Lao thành cách mạng và cán bộ Tiền khởi nghĩa		1116
5. Bí thư Huyện ủy qua các thời kỳ		1118
6. Chủ tịch Hội đồng nhân dân huyện qua các thời kỳ		1119
7. Chủ tịch UBHC, UBKCHC, UBND huyện qua các thời kỳ		1119
8. Nhà khoa bảng thời phong kiến		1120
9. Nhân vật chính trị, quân sự		1122
10. Nhân vật kinh tế, Văn hóa, Khoa học, Giáo dục		1124
11. Ảnh: Lãnh đạo Đảng, Nhà nước và lãnh đạo tỉnh Hà Tây, thành phố Hà Nội với Đảng bộ và nhân dân Phúc Thọ		1130
12. Ảnh: Bạn bè quốc tế với Đảng bộ và nhân dân Phúc Thọ		1152
13. Ảnh: Một số di tích lịch sử - văn hóa tiêu biểu		1156
TỔNG LUẬN		1173
TÀI LIỆU THAM KHẢO		1182
MỤC LỤC		1188

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA DÂN TỘC

19 Nguyễn Bình Khiêm, Quận Hai Bà Trưng, Tp. Hà Nội

ĐT: (84-24) 38263070 - 39434239; Fax: (84-24) 39449839

Email: nxbvhdtd@yahoo.com.vn; nxbvanhoadantoc@yahoo.com.vn

Trung tâm xuất bản Văn hóa, Thông tin và Âm nhạc

Số 61 Lý Thái Tổ, Quận Hoàn Kiếm, Tp. Hà Nội

ĐT: (84-24) 38256286 - 39341782

Chi nhánh: Số 7 Nguyễn Thị Minh Khai - Q1 - Tp. Hồ Chí Minh

ĐT: (84-28) 38222895

ĐỊA CHỈ HUYỆN PHÚC THỌ

Chịu trách nhiệm xuất bản
CÁT THỊ KHÁNH VÂN

Biên tập : **VŨ THỊ HẰNG - HOÀNG THỊ THU**
TRẦN THỊ THU HẰNG

Thiết kế bìa :
Trình bày : **VIỆT HÀ**

Bản quyền thuộc về Viện Khoa học Quản lý Giáo dục, mọi hình thức
sao chép tài liệu này nếu chưa được sự đồng ý bằng văn bản của Viện
đều vi phạm pháp luật!

In 1.000 cuốn, khổ 20,5 x 29,5cm tại Công ty TNHH in & Quảng cáo Nét Việt.
Địa chỉ: Số 97 ngõ 362 đường Giải Phóng, Thịnh Liệt, Hoàng Mai, Hà Nội.
Xác nhận ĐKXB số: 2100-2021/CXBIPH/2-570/VHDT
Quyết định XB số: 213 - 21/QĐ-XBVHDT cấp ngày 09 tháng 11 năm 2021
Mã số sách quốc tế ISBN: 978-604-70-3178-8
In xong và nộp lưu chiểu tháng 12 năm 2021